

MEMO

Van Schoof, Frank
Onderwerp memo aan Raad tbv politieke markt 1-12-2015 Warmtenet
Sector/afdeling WNH
Datum 20 november 2015
Zaaknummer 1104880
Aan de Raad



Postbus 18
7550 AA Hengelo

Het college van B&W heeft op 17-11-2015 besloten op deze memo ingevolge artikel 25, tweede lid van de Gemeentewet, op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, geheimhouding op te leggen.

Het is overeenkomstig artikel 25, derde lid van de Gemeentewet aan de raad om (op 16 december 2015) de door het college van B&W opgelegde verplichting tot geheimhouding op de aan de raad verstrekte memo – al dan niet – te bekrachtigen.

Geachte Raad,

Op 1 december vindt overleg plaats in de (besloten) Politieke Markt over de BV-vorming van Warmtenet Hengelo, zoals eerder met u is afgesproken.

In dit overleg hopen wij uw denkbeelden en wensen te vernemen ten aanzien van de doelen die de gemeente met Warmtenet Hengelo (in een nieuwe) vorm na wenst te streven en de (bijbehorende) toekomstige inrichting en aansturing ('governance') van Warmtenet Hengelo¹. Met als uiteindelijke doel richting vanuit de raad te krijgen over de door de gemeente in te nemen standpunten in het verdere (onderhandel-)proces over de BV-vorming.

Voor een vruchtbare bijeenkomst is een goede voorbereiding belangrijk. De volgende stukken zenden wij daarom mee:

1. Deelnemingenbeleid van de gemeente (2012);
2. Schema met de voorziene af te sluiten overeenkomsten;
3. Hoofdpijnen van de processtappen;
4. De Procesovereenkomst.

Wij stellen voor op de avond zelf een korte inleiding te houden, maar vooral aandacht te besteden aan uw visie ten aanzien van onderstaande onderwerpen en vragen.

¹ Het betreft hier het NWNH, 'Nieuwe Warmtenet Hengelo', met de deelname van Alliander en Ennatuurlijk, zoals in de Procesovereenkomst beschreven.

MEMO

Van Schoof, Frank
Onderwerp memo aan Raad tbv politieke markt 1-12-2015 Warmtenet
Sector/afdeling WNH
Datum 20 november 2015
Zaaknummer 1104880
Aan de Raad



Postbus 18
7550 AA Hengelo

1. Doelen van de gemeente met Warmtenet Hengelo.

Om een standpunt te bepalen over de gewenste rollen van de gemeente en de twee andere partijen (Alliander en Ennatuurlijk), is een gemeentelijke visie op de doelstellingen van het Nieuwe Warmtenet in Hengelo vereist.

Gesteld kan worden dat het primaire doel van een warmtebedrijf is het leveren van duurzame warmte aan de klanten, tegen aanvaardbare kosten en met een uitstekende dienstverlening in overeenstemming met de daarvoor geldende wet- en regelgeving. In de Procesovereenkomst is dit als volgt verwoord:

- Missie: NWNH is dé betrouwbare leverancier van duurzame energie voor particulieren, bedrijven en instellingen in Hengelo. NWNH werkt aan innovatieve oplossingen die comfortabel, betaalbaar en betrouwbaar zijn. Een bedrijf met een solide financieel én maatschappelijk rendement, waar Hengeloërs trots op zijn.
- Visie: in de Hengelose samenleving, waar duurzame en hernieuwbare energie de standaard wordt, is NWNH de vanzelfsprekende partner voor particuliere en zakelijke klanten in de energietransitie. Met de warmtebehoefte van klanten als vertrekpunt, ontwikkelt en levert NWNH, samen met partners, innovatieve energieproducten en diensten. NWNH is een bedrijf waar onze klanten graag zaken mee doen en medewerkers graag werken. Vanuit een krachtige lokale positie, gebaseerd op inzet van lokale duurzame energiebronnen, versterkt NWNH de duurzame regionale ontwikkeling.

Een dergelijk warmtebedrijf draagt (significant) bij aan de verduurzaming van Hengelo en biedt kwaliteit en service aan de klanten. Dat de onderneming bepaalde risico's loopt en dus een financieel rendement dient te behalen is een vereiste, zoals ook in de missie weergegeven.

De gemeentelijke doelen van de deelname in het nieuwe WNH kunnen zijn:

- bevorderen van de duurzaamheid en (dus) omvang van de warmtelevering;
- toezien op de betaalbaarheid van warmte (grotendeels ook al in de Warmtewet opgenomen);
- toezien op de betrouwbaarheid en serviceverlening;
- toezien op de 'uitbreidbaarheid' (NWNH in de toekomst mogelijk als onderdeel van Warmtenet Twente)

2. Samenwerkingsstructuur met twee BV's

In de aanbestedingsfase is gekozen voor de twee hiervoor genoemde partijen, Alliander en Ennatuurlijk. Eén om mee samen te werken voor het transportgedeelte en één voor het distributie- en leveringsgedeelte. Vergelijkbaar met de scheiding bij gas- en elektriciteitsnetwerken ligt aan deze gedachte ten grondslag dat op termijn ook in de warmtemarkt concurrentie te introduceren is (meer warmteleveranciers die van het transportnetwerk gebruik kunnen maken), waar de klant van kan profiteren. Dit sluit aan bij landelijke tendensen. Het transport van warmte kent lange terugverdientijden, is faciliterend voor deze marktwerking en is dan ook een meer publieke taak. Daarom is gekozen voor Alliander als partner in het transport en voor Ennatuurlijk in de levering/verkoop van warmte. Er ontstaan dan 2 BV's waarbij het idee is dat de gemeente in beide bedrijven een rol als aandeelhouder heeft. De bedrijfsvoering van deze BV's wordt geïncorporeerd in de bestaande bedrijven Alliander en Ennatuurlijk.

Zoals het bijgevoegde overeenkomstenschema ook aangeeft, sluiten de twee BV's een transport-overeenkomst met elkaar. De Transport-BV transporteert de door de Leverings-BV bij AkzoNobel ingekochte warmte naar de overdrachtspunten, waar de Leverings-BV de warmte verder distribueert en verkoopt aan de klant.

MEMO

Van Schoof, Frank
Onderwerp memo aan Raad tbv politieke markt 1-12-2015 Warmtenet
Sector/afdeling WNH
Datum 20 november 2015
Zaaknummer 1104880
Aan de Raad



Postbus 18
7550 AA Hengelo

3. Financiële aspecten

De waarde van alle tot nu gedane gemeentelijke investeringen in warmtenet bepaalt in grote mate de openingsbalans van de nieuwe BV's. Naar verwachting zal het voor de nieuwe BV's alleen mogelijk zijn om rendabel te worden als er door de gemeente wordt afgeboekt op de gemeentelijke investering voordat deze aan de BV's worden overgedragen ("gezonde openingsbalans").

De hoogte van deze afboeking valt nu nog niet goed te voorspellen. Door Alliander en Ennatuurlijk worden business cases doorgerekend, mede op basis van het boekenonderzoek (Due Dilligence). Dit zal vervolgens leiden tot een onderhandeling over de inbrengwaarde van de gemeentelijke bezittingen. De volgende zaken hebben invloed op de omvang van de afboeking:

- o Gemeentelijk beleid (krachtige stimulering van aansluitingen te ondersteunen met warmteplannen met "aansluitverplichting")
- o Achterlaten van matig renderende assets bij de gemeente, en deze eventueel later inbrengen
- o Subsidies
- o Wijze van risicoverdeling en toekomstig rendementsverdeling

De hiervoor bedoelde inbreng zal vanzelfsprekend onderdeel zijn van staatssteunrechtelijke toetsing.

Het kan een overweging zijn om onderdelen van warmtenet die op zich wel rendabel zijn, maar (nog) niet voldoen aan de rendementseisen van de marktpartijen, (voorlopig) buiten de overdracht te houden. Hier hoeft dan niet, althans minder op te worden afgeboekt.

Graag vernemen wij van u of u een voorkeur heeft om alle op het warmtenet betreffende hebbende bezittingen en verplichtingen in de op te richten BV's onder te brengen of dat bovenstaande een acceptabele strategie is, waarbij dus niet alle bezittingen en verplichtingen worden ingebracht.

4. Zeggenschap, opbrengst en risico's

Eerder heeft de raad van de gemeente Hengelo de voorkeur uitgesproken voor deelname van derden in het warmtenet. Hierbij waren risicoreductie, inbreng expertise en knowhow en het behalen van synergievoordelen de belangrijkste overwegingen. Deelname van meerdere (markt-) partijen betekent dat de opbrengsten, investeringen en risico's verdeeld worden over meerdere partijen.

Aan aandelen zijn in beginsel twee rechten verbonden: zeggenschapsrechten en financiële rechten.

Uitgangspunt is dat aan ieder aandeel één stem toekomt: hoe meer aandelen een aandeelhouder houdt, hoe meer invloed deze heeft.

Daarnaast is het mogelijk om aan aandelen alleen zeggenschapsrechten of alleen financiële rechten te verbinden. Ook is het mogelijk om aan bepaalde aandelen speciale zeggenschapsrechten te verbinden, waardoor een aandeelhouder een zekere mate van invloed kan uitoefenen. Denk hierbij aan het recht om één of meerdere bestuurders en/of commissarissen te benoemen en/ dat bepaalde bestuursbesluiten alleen met (bijvoorbeeld) unanimiteit dan wel met goedkeuring genomen kunnen worden.

Dit leidt tot de centrale vraag in deze notitie: *welke bevoegdheden dienen aan de gemeente als aandeelhouder te worden toegekend om zoveel als mogelijk te waarborgen dat de doelstellingen die de gemeente met het warmtebedrijf nastreeft worden gerealiseerd? Voor de gedachtebepaling: betreft dit 1%, 5%, 25% of 51% belang? Dienen bijzondere aandelen met bijzondere financiële en/of zeggenschapsrechten aan de gemeente te worden toegekend? Op welke andere wijze kan*

MEMO

Van Schoof, Frank
Onderwerp memo aan Raad tbv politieke markt 1-12-2015 Warmtenet
Sector/afdeling WNH
Datum 20 november 2015
Zaaknummer 1104880
Aan de Raad



Postbus 18
7550 AA Hengelo

worden gewaarborgd dat de doelstellingen worden gerealiseerd (b.v. raad van commissarissen)?
Uiteraard zijn uiteindelijk ook de standpunten van Alliander en Ennatuurlijk van belang bij deze keuze. Een en ander is een kwestie van onderhandelen.

Onderstaand een overzicht wat de drie genoemde varianten voor de gemeente betekenen.

	5%	25%	51%
Inschatting financiële risico	Klein	Middel	Groot
Verwezenlijken doelen (pt 1)	Via aandeelhouders-overeenkomst/statuten/reglementen	Via aandeelhouders-overeenkomst/statuten/reglementen	Via aandeelhouders-overeenkomst/statuten/reglementen
Synergievoordeel	Groot (BV wordt onderdeel van Alliander/Ennatuurlijk)	Gemiddeld (BV's kunnen bedrijfsmatig nog wel onderdeel worden van Alliander en Ennatuurlijk)	Klein (BV's kunnen lastig onderdeel worden van Alliander en Ennatuurlijk)
Interesse van Alliander/Ennatuurlijk	Groot	Middel	Klein

5. Wat als BV vorming mislukt

De gesprekken met Alliander en Ennatuurlijk verlopen goed en constructief en alle partijen zitten met de volle overtuiging aan tafel dat de onderhandelingen lukken. Desondanks is het altijd mogelijk dat er geen overeenstemming wordt bereikt. In dat geval zal de gemeente doorgaan met de realisatie van de backbone conform het raadsbesluit van juni jongstleden. Opties zijn o.a. om een BV op te richten met de gemeente als enige aandeelhouder of het Warmtenet in eigen beheer voort te zetten. De plussen en minnen daarvan vragen alsdan nadere studie.

6. Resumé

Tijdens de behandeling van dit onderwerp in de politieke markt van 1 december hebben wij daarom de volgende vragen aan u, die ons richting kunnen geven in de onderhandelingen:

- 1. wat weegt voor u zwaarder, het overdragen van het risico naar de markt (en daarmee ook de kansen op rendement) of een zo laag mogelijke afboeking**
- 2. Is het gewenst om onderdelen van warmtenet in eigendom te houden bij de gemeente (al dan niet met bedrijfsvoering door de BV's) indien deze niet voor de volledige boekwaarde kunnen worden overgedragen of verdient het de voorkeur om alles over te dragen ook als dat een eenmalige extra afboeking betekent**
- 3. Geeft u de voorkeur aan een zware overheidssturing van de nieuw op te richten BV's of dient het zwaartepunt bij voorkeur bij de markt te liggen**
- 4. Op welke onderwerpen zou de gemeente voor wat betreft de zeggenschap van de nieuw op te richten BV's in ieder geval invloed op moeten kunnen uitoefenen.**